

15.1.2016

Sosiaali- ja terveysministeriö
118:00/2015
119:00/2015

Suomen lähi- ja perushoitajaliiton (SuPer) lausunto koskien sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain kumoamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä ja lausuu ensisijaisesti nimikesuojatun sosiaalihuollon ammattihenkilön näkökulmasta. Lähihoitajat ovat suurin ammattiryhmä sosiaalialalla. Lähihoitajia työskentelee sosiaalialalla yli 40 000. Superilaisia vanhustyössä ja vammaistyössä työskentelee yli 38 000.

Mikäli laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista kumotaan ennen varhaiskasvatuksen toisen vaiheen toimeenpanoa, SuPer pyytää kiinnittämään huomiota myös varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuuksien säätelyyn ja oikeuteen käyttää suojattua ammattinimikettä. Nimikesuojatun ammattihenkilön osalta tämä koskee varhaiskasvatuksessa työskenteleviä päivähoitajia ja lastenohjaajia.

Valtioneuvoston asetus sosiaalihuollon ammattihenkilöistä

1§ Nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimike ja ammattiin johtava koulutus

Lähihoitaja on sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukainen sosiaalihuollon ammattihenkilö. Ehdotetulla valtioneuvoston asetuksella ammattihenkilöistä säädettäisiin nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikkeestä ja koulutuksesta.

Esitämme edelleen, että nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimike ja koulutus lisättäisiin lakiin. Mikäli tämä määrittely kuitenkin toteutetaan asetuksella, SuPer haluaa, että aiemmat kouluasteen tutkinnot huomioidaan sosiaalihuollon nimikesuojattuina ammattihenkilöinä. Ehdotetussa asetuksessa oli mainittu kodinhoitaja ja kehitysvammaistenhoitaja aiempina tutkintoina, mutta sosiaalihuollossa työskentelee myös apu-, perus- ja mielenterveyshoitajia, joiden asema tällä asetuksella on myös turvattava. Mikäli varhaiskasvatuslain toinen vaihe ei tule voimaan yhtäaikaisesti tämän asetuksen kanssa SuPer esittää lisättäväksi asetukseen nimikesuojattuina ammattihenkilöinä lastenhoitajan, päivähoitajan ja lastenohjaajan.

Laissa sosiaalihuollon ammattihenkilöistä säädetään, että nimikesuojatun ammattihenkilön tehtävissä voi toimia myös muu henkilö, jolla on tehtävään soveltuva riittävä koulutus ja kokemus. Jo voimassa olevassa laissa mainitaan, että tämä koulutus ja kokemus määriteltäisiin nyt lausuttavana olevalla asetuksella. SuPerin mielestä edellä esittämämme määrittely ammattihenkilöistä on riittävä kuvaus henkilöistä, jotka voivat työskennellä sosiaalihuollon nimikesuojattuna ammattihenkilönä. Mielestämme sosiaalihuollon ammattihenkilöiden tehtävissä voisi toimia ainoastaan toisen asteen tutkinnon suorittanut ja tätä edeltävän koulutason tutkinnon suorittanut henkilö.

SUPER

15.1.2016

4§ Kelpoisuuskoe

SuPer pitää myös nimikesuojatulle ammattihenkilölle suunnattua kelpoisuuskoetta hyvänä. Se turvaa ulkomailta saapuneen ammattihenkilön oikeusturvaa varmistamalla tehtäviä vastaavan osaamisen ja tarvittaessa ohjaa lisäopintojen pariin osaamisen saavuttamiseksi. Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden toiminnalla on välittömien asiakaskontaktien vuoksi voimakas vaikutus asiakasturvallisuuteen. tästä syystä SuPer pitää tärkeänä, että esimerkiksi ulkomailta tutkinnon suorittaneiden kielitaito testataan kelpoisuuskokeena ennen ammatinharjoittamista. Työnantajilla jatkossa tärkeä tehtävä sen varmistamisessa että työpaikalla ammattitoimintaa harjoittavilla on tarvittava kielitaito.

9§ ja 10§ Neuvottelukunnan kokoonpano ja tehtävät

Asetuksella säädetään sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettuun lainsäädäntöön liittyvän neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä. Nimikesuojatun ammattihenkilön näkökulmasta erityisesti osaamis- ja koulutustarpeiden tunnistaminen ja ammattitaidon kehittyminen sekä työnjaon kehittäminen tarkoituksenmukaisen tehtävärakenteen muodostamiseksi ovat tärkeitä neuvottelukunnan tehtäviä. SuPer haluaa olla jäsenenä tässä neuvottelukunnassa edustamansa henkilöstömäärän perusteella.

Valtioneuvoston asetus koskien sosiaali- ja terveydenhuollon valvontavirastoa ja valvontalautakuntaa.

SuPer kannattaa kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden rekisteröimistä yhteiseen rekisteriin. Valvontalautakunnan jäsenten lisääminen vastaamaan valvontalautakunnan tehtävien muuttumista on tarkoituksenmukaista.

Ammattihenkilöiden valvontaan liittyen SuPer esittää, että nimikesuojatun ammattihenkilön ammatinharjoittamista voitaisiin myös rajoittaa, mikäli ammattihenkilö on toiminut työssään virheellisesti.

Sosiaalihuoltolaki

35§ Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi. SuPer pyytää kiinnittämään huomiota siihen, että pykälässä säädettäisiin edelleen myös terveydenhuollon ammattihenkilön velvollisuudesta ohjata tai tehdä ilmoitus sosiaalihuollon tarpeen selvittämiseksi. Uudessa esityksessä terveydenhuollon ammattihenkilöt on korvattu sosiaalihuollon ammattihenkilöllä.

49 b § Henkilöstö. SuPer pitää henkilöstön määrittelyä esitetyllä tavalla riittämättömänä. SuPer esittää mukaan kirjauksen, jossa määritellään sosiaalihuollon toimeenpanosta vastaavan henkilöstön määrä suhteessa alueella asuvien asiakkaiden palvelutarpeisiin ja erityistarpeisiin. Sinällään käsite riittävä on hyvin epämääräinen ja vaikeasti tulkittavissa.

SUPER

15.1.2016

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista

Esitetyt muutokset selkiyttävät SuPerin mielestä nykyisiä toimintakäytäntöjä. Muutokset antavat lähihoitajille nykykäytäntöjä laajemmat toimintamahdollisuudet toimia ikäihmisten palveluissa vastuutyöntekijänä ja palvelutarpeiden arvioijana osana omaa asiakastyötään. Aiempi kirjaus on aiheuttanut paikoin tulkintoja, jossa ikääntyneen hoidosta ja hoidon suunnittelusta vastaa ammattihenkilö, joka ei päivittäin osallistu ikääntyneen hoitoon. Myös jo palveluiden piirissä olevien ikääntyneiden palvelutarpeiden arviointi on nykykäytännöllä saattanut viivästyä.

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista

SuPer ehdottaa muutettavaksi kirjausta seuraavasti: Henkilöstön lukumäärän tulee olla riittävä asiakkaiden palvelusuunnitelmissa määriteltyihin tarpeisiin, omavalvontasuunnitelman toteutumiseen ja asiakkaiden lukumäärään nähden.

Helsinki 15.1.2016

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto, SuPer ry

Silja Paavola
Puheenjohtaja

Jussi Salo
Kehittämisjohtaja

SuPeriin kuuluu yli 89 000 lähi- ja perushoitajaa sekä muita toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneita, jotka työskentelevät julkisella ja yksityisellä sektorilla.

Lisätietoja tästä lausunnosta antaa ammattiasiainpäällikkö Kristina Lamberg puh. (09) 2727 9148, kristina.lamberg@superliitto.fi

SUPER